

Buchwaldoboletus lignicola w Warszawie

JACEK LIPKA

ul. Grzybowska 6/10 m. 1112, 00-131 Warszawa

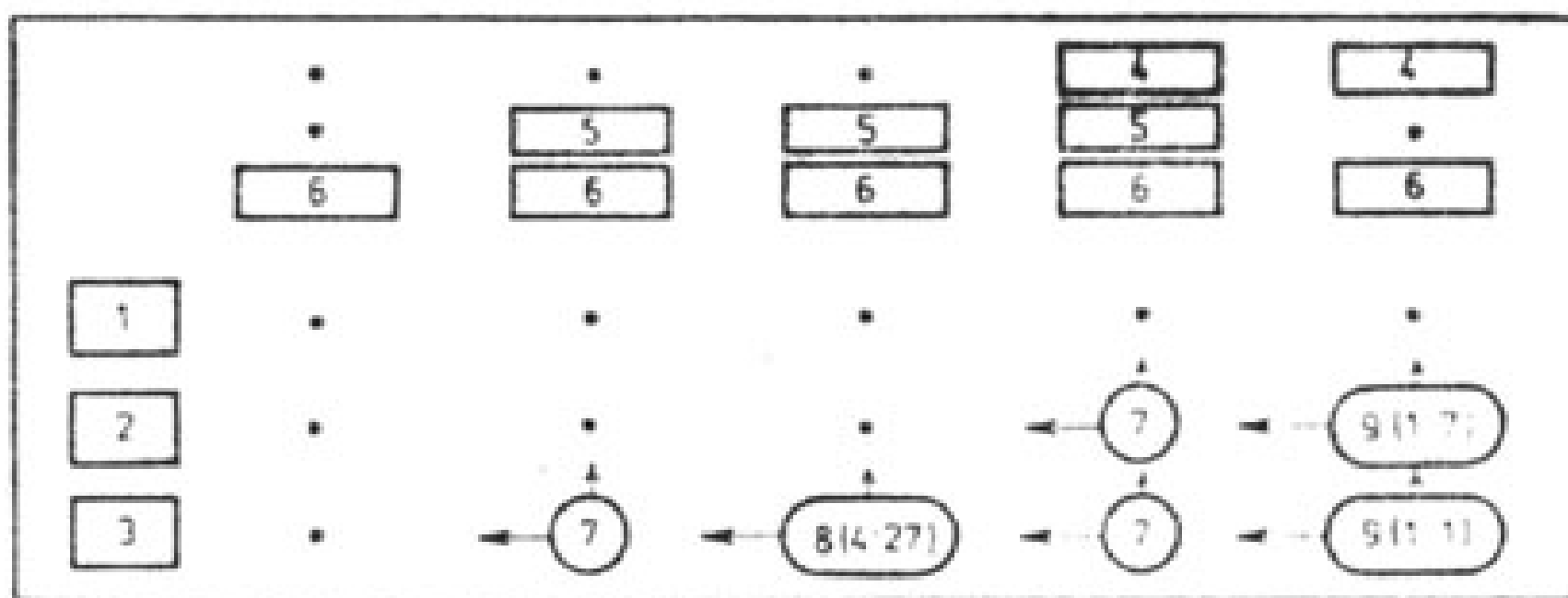
Lipka J.: (00-131 Warszawa, Grzybowska 6/10, 1112, Poland). *Buchwaldoboletus lignicola* in Warsaw, Acta Mycol. 21 (1) : 135 - 138, 1985.

Buchwaldoboletus lignicola was found in a forest in two ecological forms near Warsaw.

Buchwaldoboletus lignicola (Kallenb.) Pil. znalazłem (jako pierwszy w Polsce) w roku 1975 pod *Larix decidua* na obszarze Lasu Kabackiego, niewielkiego kompleksu leśnego położonego w granicach Wielkiej Warszawy. Do roku 1983 napotkałem na tym terenie pięć dalszych okazów drzew iglastych (*L. decidua* i *Pinus sylvestris*), pod którymi występował wspomniany przedstawiciel rodziny *Boletaceae*.

Zaobserwowałem dwa typy owocników różniące się niektórymi cechami morfologicznymi i — w pewnym sensie — także długością okresu owocowania (ryc. 1). Owocniki jednego typu (a) wyrastały pod *L. decidua* w lesie mieszanym z dominującym udziałem *Corylus avellana*. Po dojrzaniu owocniki te charakteryzowały się trzonami zwężonymi u podstawy oraz kapeluszami o średnicy 5 - 13 cm, wypukło-splaszczonymi, o skórcie nieznacznie popękanej i równomiernie ± rdzawo-brązowej; hymenofor był uwypuklony. Znajdowałem je w ciągu 2 miesięcy, od połowy lipca do połowy września.

Owocniki drugiego typu rozwijały się pod *L. decidua* i *P. sylvestris* w rejonie, gdzie licznie występowały drzewa z rodzajów *Cerasus*, *Padus* i *Sorbus*. Dojrzałe owocniki tego typu (b) cechowały trzony zaokrąglone u dołu, niekiedy ze sobą zrosnięte, oraz kapelusze o podobnej średnicy, ale półkolisto splaszczone; skórka ich była wyraźnie popękana, ± rdzawożółta i brązowiejąca w strefie pęknięć, a hymenofor ± płaski. Okres

Ryc. 1. Diagram stwierdzonego w Lesie Kabackim sąsiedztwa grzybów *Buchwaldoboletus lignicola* (Kallenb.) Pil. i *Phaeolus schweinitzii* (Fr.) Pat. oraz drzew iglastych i liściastych

Strzałka pozioma wskazuje najbliższe drzewa iglaste, strzałka pionowa wskazuje pobliskie drzewa liściaste, ułamek — liczba drzew: liczba owocników

Diagram of coexistence of *Buchwaldoboletus lignicola* and *Phaeolus schweinitzii* and coniferous and deciduous trees

Arm on left: nearest coniferous tree; arm on up: near deciduous tree; fraction — number of the trees: number of the fruit bodies

1 — *Picea abies*, 2 — *Pinus sylvestris*, 3 — *Larix decidua*, 4 — *Cerasus avium*, *Padus avium*, *P. serotina*, *Sorbus aucuparia*, 5 — *Corylus avellana*, 6 — inne liściaste (other deciduous), 7 — *Phaeolus schweinitzii*, 8 — *P. schweinitzii* i *Buchwaldoboletus lignicola* typ a (4 *L. decidua*: 27 owocników (fruit bodies *B. lignicola*), 9 — *B. lignicola* typ b i *P. schweinitzii* (1 *P. sylvestris*: 7 owocników (fruit bodies) *G. lignicola*, 1 *L. decidua*: 1 owocnik (fruit body) *B. lignicola*)

pojawiania się ich trwał dłużej, przez 3,5 miesiąca, od połowy czerwca do końca września.

Pod wszystkimi drzewami iglastymi, u podstawy których rozwijał się *B. lignicola*, wyrastały również owocniki *Phaeolus schweinitzii* (Fr.) Pat. Ten dość częsty przedstawiciel rodziny *Polyporaceae* pojawił się w Lesie Kabackim w pobliżu co najmniej 17 okazów *P. sylvestris* i 23 *L. decidua*. Występował on w dwu typach lasu mieszanego: przy dużym udziale przedstawicieli rodzajów *Cerasus*, *Padus* i *Sorbus* — w pobliżu *L. decidua* oraz *P. sylvestris*, natomiast przy zdecydowanej przewadze w dolnej warstwie lasu *C. avellana* — tylko obok *L. decidua*, z dala od *P. sylvestris*. Była to więc sytuacja ekologicznie podobna do tej, jaką obserwowałem w przypadku *B. lignicola*. Droga do wyjaśnienia tej zbieżności, jak i przyczyny współwystępowania obu omawianych grzybów, prowadzi przez poznanie charakteru ich prawdopodobnych powiązań z niektórymi rodzajami drzew liściastych w początkowym okresie rozwoju grzybni.

Na zakończenie wspomnę o znanych w Polsce innych stanowiskach *B. lignicola*: w Świerklańcu i k. Bojszowa na Wyżynie Śląskiej (1979 — Szczepka 1980) oraz w Beskidzie Śląskim (1982 — Szczepka,

Sokół 1984). We wszystkich przypadkach autorzy polscy, podobnie jak badacze obcy, zanotowali współwystępowanie wymienionych grzybów.

Odpowiednie okazy *B. lignicola* zostały złożone w zielniku Zakładu Systematyki i Geografii Roślin Instytutu Botaniki UW.

Obserwacje w lesie kabackim kontynuowano w roku 1984 (Lipka 1985).

W tym miejscu pragnę podziękować prof. dr A. Skirgiełło za zachętę do napisania tej notatki.

LITERATURA

- Lipka J., 1985, Weiters über *Buchwaldoboletus lignicola* (Kallenbach) Pilát und *Phaeolus schweinitzii* (Fries) Patouillard. Z. Mycol. 51 : 47 - 50.
- Szczepka M. Z., 1981, *Buchwaldoboletus lignicola* (Kallenb.) Pil. in Poland. Fragm. Flor. Geobot. 27 : 265 - 274.
- Szczepka M. Z., Sokół S., 1984, *Buchwaldoboletus lignicola* (Kallenbach) Pilát und *Phaeolus schweinitzii* (Fries) Patouillard — das Problem ihres gemeinsamen Auftretens. Z. Mykol. 50 : 95 - 99.